

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת כתובות

דפים פג - פט, פרשת אמור תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

פרק תשיעי - הכותב לאשתו

ג דף פג

*סילוק מדין ודברים והאיבעיות.

- א. הכותב לאשתו דין ודברים אין לי 1. בנכסיך, אוכל פירות בחייה ואם מתה יורשה וקאמר לענין שמכרה קיים, ואינו מכל מילי דיד בעל השטר התחתונה, ולא מפירי משום דבוצינא עדיפא מקרא, ולא מירושה דמיתה לא שכיחא או מלשון בנכסיך. 2. בנכסיך ופירותיהן אינו אוכל פירות אבל יורשה, ולרבי יהודה עדיין יש לו פירי פירות והיינו שמכר את הפירות וקנה קרקע ועשתה פירות. 3. בנכסיך ופירותיהם ופירי פירות בחיך ובמותך, לת"ק לא יורשה ולרשב"ג יורשה משום שהתנה על מש"כ בתורה דתנאו בטל. ולרבי חייא סגי באמידה ואמרינן דאיירי בארוסה לכן מהני להתנות הואיל ועדיין לא באה לידו, אבל נשואה ידו כידה ולרבא ידו עדיפא מידה ופליגי בשומרת יבם.
- ב. האיבעיות בסילוק 1. קנו מידו, לרב יוסף זהו מדין ודברים ולא חל כלום ולאביי ה"מ בעורר ולא בעומד, ולרב נחמן מגופה של קרקע אפילו בעורר וכן הלכה. 2. לרבי יהודה בעי מה לעיכובא האם בדוקא פירי פירות או עד עולם או תרוייהו, ולא איפשיטא. 3. כתב בנכסיך ופירי פירות האם הוי מכל מילי דאל"כ איך יש פירות, ודחי בנשתייר.

ג דף פד - פה

*סילוק מירושת אשתו. *ר"ט במת והיה פקדון. *המעשים בתפיסה ובתביעה.

- א. האומר שלא יירש את אשתו לרשב"ג יירשנה ורב פסק כרשב"ג ולא מטעמיה, ומפרשינן 1. לרב המתנה עמש"כ בתורה תנאו קיים וירושת הבעל דרבנן וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר מד"ת, ונדחה דלרב תנאו בטל. 2. הלכה דתנאו בטל ומיהו לרב לא יירשנה, ודחי דהוי מטעמיה ולא כהלכתיה. 3. לרב אף בדרבנן תנאו בטל, ודחי א"כ קאמר כטעמיה ואף מוסיף. 4. למסקנא ירושת הבעל לרשב"ג דאורייתא ולרב דרבנן אלא שחכמים עשו חיזוק לדבריהם כשל תורה, והא דקאמר רב שירושת הבעל דאורייתא ובירש בית הקברות מחזיר משום פגם משפחה וינכה את דמי קבר אשתו קאמר לטעמיה דר"י בן ברוקה וליה לא ס"ל.
- ב. מי שמת והניח אשה ובע"ח ויורשין והיה לו פקדון אצל אחר, לרבי טרפון ינתנו לכושל וזהו מי ששטרו מאוחר או לאשה משום חניא דקסבר מהניא תפיסה לאחר מיתה, ולרבי עקיבא ליורשים

כיון שאינם צריכים שבועה, ומקום ההנחה אליבא דר"ט לרב ברה"ר ולרבי יוחנן אף בסימטא. ובמה נחלקו האם הלכתא כר"ט 1. אם טעה בדבר משנה חוזר. 2. הלכה כר"ע מחבירו או גם מרבו. 3. לכו"ע הלכה כר"ע רק מחבירו, ופליגי אי ר"ט היה חבירו של ר"ע או רבו. 4. הוי חבירו, ופליגי אי אמרו הלכה כר"ע או רק מטין.

ג. המעשים בתפיסה 1. תפסו פרה דיתמי מסטמא, לרבי יוחנן מהני ולר"ל יחזירו, ובדף פ"ו מייתי פלוגתא האם צדי רה"ר כרה"ר או כאגם. 2. תפסו שור מרועה והבע"ח טען שהיה בחיים דמהני אף לר"ע והרועה טען שהיה לאחר מיתה דמהני רק לר"ט, ואמרינן דשייך לבע"ח במגו דיטען שקנה. 3. בי נשיאה תפסו אמתא דיתמי מסימטא, לרבנן שפיר תפסי ולר"ל לא מהני ואהדר עובדא. 4. השולח שליח לתפוס אם חב לאחריני לא מהני, ומייתי דר"פ ור"ה תפסו מחריפותא דנהרא ולא מהני כיון דבעינן שתהא תפיסה מחיים. 5. שלח שליח לפרוע חוב ולא החזירו לו את השטר דאמרי שיש לו חוב אחר, בליכא עדים שפרע נאמנים במגו של להד"מ, והשליח חייב לשלם להו"א רק אם אמר לו שיפרע לאחר קבלת השטר ולמסקנא בכל גוונא משום לתיקוני שדרתיך. 6. אשה ששמרה על תיק שטרות ואח"כ אמרה שתפסה מחיים, לא מהני אא"כ יש עדים שנתבעה מחיים ולא נתנה.

ד. המעשים בתביעה 1. רבא חייב אשה בשבועה ואשתו אמרה שחשודה אשבועתא, ורבא אפכיה לשבועתא משום דקים ליה באשתו, וה"ה להו"א לקרוע שטר ולמסקנא רק לאורועי. 2. אשה התחייבה שבועה והבע"ד בקש שתשבע בעיר שמא תתבייש ותודה, ולרב פפי א"א לכתוב שטר לפני שנשבעה משום מחזי כשיקרא, ודחי דזהו דווקא לר"מ ובגיטין משום דבעינן לשמה אבל בשאר שטרות אפילו מצאו באשפה מהני מלבד אם נמחל שעבודו. 3. נפקד שנפטר ובא המפקיד נותנים לו את הפקדון ע"פ סימנים אם ידעינן שהנפקד אינו אמיד והמפקיד לא רגיל אצלו, כדאמרינן במעשי המרגליות וכוס כסף ובגד משי. 4. מי שאמר נכסי לטוביה, סדר העדיפות: ת"ת, שכן, קרוב, ואם שניהם שוין אמרינן שודא דדייני.

פדף פו

*מחילת שט"ח.

א. מחילת שטר חוב 1. המוכר שט"ח ומחלו הוא או יורשו מחול, ומגבינן מיניה הכל למאן דדאין דינא דגרמי וכן הלכה, ולאידך פטור דקאמר שמכר לו נייר. 2. אשה שהכניסה שט"ח לבעלה אינה יכולה למחול כיון שידו כידה. 3. אשה שמכרה את כתובתה בטוה"נ ומתה בתה יכולה למחול את כתובתה לגבי אביה ולרשת ממנו. 4. מי שקנה שטר חוב, אם הוא פקח נותן כסף ללוה שיכתוב שטר חדש עבורו.

ב. פריעת בע"ח 1. מי שיש לו עליו כתובה ובע"ח ויש לו קרקע וזווי נותן זווי לבע"ח, ואם יש קרקע דחזיא רק לחד נותן לבע"ח כיון שהאשה רוצה להנשא יותר מהאיש. 2. התולה מעותיו בגוי, אומרים לו שימכור את הקרקע ויביא מעות כיון שהוא עשה שלא כהוגן. 3. מי שאומר שאינו רוצה לקיים את מצוות פריעת בעל חוב, כופין אותו דהוי גם ל"ת.

פדף פז

*השבעת האשה ולשונות שפוטרים. *מתי נפרעים בשבועה. *האיבעיות בפוגמת כתובתה.

א. השבעת האשה 1. הבעל יכול להשביעה מתי שירצה, וזהו לת"ק אם הושיבה חנונית או אפוטרופא, ולרבי אליעזר משביעה אפילו על פילכה ועל עיסתה וזהו אפילו שלא ע"י גלגול ואמרו לו אין אדם דר עם נחש בכפיפה. 2. כתב לה אין לי עליך נדר ושבועה יורשיו משביעים אותה ויורשיה נשבעים

לו, והשבועה על אפוטרופא בחיי בעלה או פוגמת כתובתה. 3. אם לאחר מות בעלה נעשית אפוטרופא, היורשים משביעים אותה על העתיד לבא ולא על לשעבר וזהו על אפוטרופא שנעשית בחיי בעלה, ובין מיתה לקבורה להו"א משביעים ולמסקנא לא דאמרינן לכרגא מזוני וקבורה מוכרים בלא אכרזתא.

ג. הלשונות שפוטרים משבועה 1. דלא נדר הוא לא משביע אבל היורשים משביעים, ונקי נדר לרבה אין היורשים משביעים דקאמר שתהא נקיה מלהשבע. 2. לרב יוסף בנקי נדר אפילו הוא משביע דקאמר נקי עצמך בשבועה. 3. לרבי זכאי באמר מנכסי הוא אינו משביע ורק היורשין משביעין, מנכסי אילין אף יורשיו לא משביעין. 4. לאבא שאול בן אימא מרים כל הלשונות מהני שאין משביעים, וקאמר אבל מה אעשה דא"א להפרע מנכסי יתומין אלא בשבועה.

ג. המקרים שנפרעת כתובה בשבועה ומ"ט 1. פוגמת כתובתה שמודה שנטלה חלק ממנה, והשבועה להו"א מדאורייתא כדין מודה במקצת, ודחי הרי נשבעת ונוטלת וכן הוי כפירת שעבוד קרקעות, ולמסקנא מדרבנן כדי שתדייק. 2. עד אחד מעיד שפרועה, להו"א השבועה מדאורייתא ולמסקנא מדרבנן כדי להפיס את דעת הבעל. 3. מנכסים משועבדים, דטענינן שתשבע שלא נפרעה. 4. מנכסי יתומין, וכן יתומין שתובעים יתומים אם טוענים שאביהם לזה ופרע נשבעים ונוטלים ואם טוענים שלא לזה נוטלין בלא שבועה. 5. שלא בפניו לר"י נפחא דווקא בכתובת אשה משום חינא, ולרבא אף בעל חוב כדי שאדם לא ילווה כסף וילך לחו"ל ותנעל דלת בפני לווין.

ד. האיבעיות בפוגמת כתובתה 1. פגמה בעדים, האם מזה שאין עדים על השאר ש"מ שלא נפרעה או דאמרינן שעל חלק מהפרעון אתרמי עדים, ובעי להוכיח מדאמרינן הפוגם שלא בעדים ש"מ דבעדים א"צ שבועה ונדחה דווקא התם נימא הויא כמשיב אבידה. 2. פחות פחות משו"פ, האם כיון דדייקא נאמנת או דלמא שמערימה, ועלתה בתיקו. 3. פוחתת כתובתה ותובעת פחות ממה שכתוב, האם הויא כפוגמת או שאינה מודה במקצת, ופשט שנפרעת שלא בשבועה ובאומרת שהיה ביניהם אמנה.

ג דף פח

*ע"א מעיד שנפרעה. *כ"ז שתובעת משביעין.

א. בעד אחד מעיד שנפרעה נשבעת מדרבנן ואמרינן שאם הוא פקח מביאה לידי שבועה דאורייתא ועושה גלגול, ומפרשינן מהו האופן 1. משלם בפני ע"א ושניהם יעידו שקיבלה ותובע את הפרעון הראשון בתור מלוה, ודחי דהו שתי עדויות ולא מצטרפי. 2. יתן כתובתה בפני העד הראשון ועוד עד, ודחי שתטען דהו שתי כתובות. 3. למסקנא יודיע לעדים שפרע כבר והיא כופרת.

ג. לר"ש כל זמן שתובעת כתובתה היורשים יכולין להשביעה, ומפרשינן על איזה קטע במשנה קאי 1. נפרעת שלא בפניו צריכה להשבע לת"ק אף למזונות ולר"ש רק לכתובה ובמח' חנן ובני כה"ג, ודחי דב"ד משביעין אותה ולא היורשים. 2. משביעין לת"ק אם נעשית אפוטרופא ולר"ש דוקא בתובעת כתובתה ובמח' אבא שאול ורבנן בשבועת אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים או ב"ד, ודחי דהו"ל למימר אם תובעת. 3. באמר נדר ושבועה אין לי ולירשי דלת"ק היורשים לא משביעים ולר"ש נשבעין כדעת אבא שאול בן אימא מרים, ודחי דמיותר אינה תובעת. 4. למסקנא לאפוקי מר"א ומחלוקתו דאמרי שמשביעה כל זמן שירצה, ולר"ש משביעה דווקא בתובעת כתובתה.

ג דף פט

*תביעת כתובה. *גביית כתובה באלמנה ובכמה כתובות. הדרן!

א. תביעת כתובה 1. הוציאה גט בלי כתובה גובה כתובה, ובעי למימר ש"מ כותבין שובר ודחינן דאיירי להו"א דרב היכן שלא כותבים כתובה ולשמואל איירי אף היכן שכותבין ובהביאה ראייה שלא כתב. ולמסקנא דרב בכל מקום אם הוציאה גט גובה עיקר כתובה וקורעים את הגט ע"י ב"ד כדי שלא תגבה בו שוב, ובהוציאה כתובתה גובה רק תוספת כתובה. 2. הוציאה כתובה בלי גט ואומרת אבד גיטי והוא אומר אבד שוברי לא תפרע, ומוקי לשמואל במקום שאין כותבין כתובה והוא כתב וטוען שכאשר הוציאה את הגט פרע עיקר ותוספת ואבד שוברו לכן אין נפרעין, ולרב קשיא דתגבה תוספת ותירץ להו"א שאין עדי גירושין ונאמן במיגו דלא גירשתיה ודחי מסיפא דשעת הסכנה ש"מ שיש עדים, ולמסקנא כולה כרשב"ג וכשיש עדי גירושין גובה תוספת ומשעת הסכנה גובה אף עיקר בלא גט וה"ה חוב בלי פרוזבול.

ב. על פי מה אלמנה גביא כתובתה 1. אלמנה מהנישואין בעדי מיתה, ולא חיישינן שנתגרשה דאיירי ביושבת תחת בעלה, ואם גירש בסתר איהו אפסיד אנפשיה. 2. באלמנה מן האירוסין כותבין שובר כיון דלא אפשר דשמא נתגרשה ותוציא שוב ע"י גיטה וכן בהוציאה כותבין בעדי מיתה, ובעי להזכיר שיש לה כתובה מדאמרינן שגובה את הכל ודחי דלמא בכתב לה ולאפוקי מר"א שכתב ע"מ לכנסה.

ג. גביית הכתובה וכמה 1. גובה שתי כתובות, אם הוציאה שני גיטין ושתי כתובות. 2. גובה כתובה אחת, אם הוציאה שתי כתובות וגט או כתובה ושני גיטין או כתובה וגט ומיתה. 3. אמרינן שקיימה ע"מ כתובתה הראשונה בקטן שהגדיל וגר שנתגיר, ולרב יהודה יש לה תוספת כתובה ולרב הונא אין לה וכן הלכה.

הדגן עלך פרק תשיעי – הכותב לאשתו

שאלות לחזרה ושינון

דף פז א. השבעת האשה (3) ב. הלשונות שפוטרים משבועה (4) ג. המקרים שנפרעת כתובה בשבועה ומ"ט (5) ד. האיבעיות בפוגמת כתובתה (3) דף פח א. כיצד בעל פיקח מביא את אשתו לידי שבועה דאורייתא (3) ב. לר"ש כל זמן שתובעת כתובתה היורשין משביעים אהיכא קאי (4) דף פט א. תביעת כתובה (2) ב. על פי מה אלמנה גובה כתובתה (2) ג. גביית הכתובה וכמה (3) הדרך!	פרק תשיעי – הכותב לאשתו דף פג א. הכותב לאשתו דין ודברים אין לי (3) ב. האיבעיות בסילוק (3) דף פד – פה א. האומר שלא יירש את אשתו לרב יירשנה ולא מטעמיה דרשב"ג מאי קאמר (4) ב. המח' במי שמת והניח פקדון למי ינתן, והמח' אי פסקינן כר"ט (4) ג. המעשים בתפיסת (6) ד. המעשים בתביעה (4) דף פו א. מחילת שטר חוב (4) ב. פריעת בעל חוב (3)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~134~

המערכת

